

Nuorttanaste
maksa ovta
kruvna jakko
dagast, blað-
de dinggu-
juvvu juokke
poasttarappe
lutte.

Nuorttanaste
olgusboatta
guovte gærde
marost —
dam 15ad ja
dam 30ad
bæive juokke
manost.

Nuorttanaste

Bajasrakadus- ja čuvggitusbladde samidi.

»Gæā mon boadam farga«

»Leket maidai digis garvvasak.«

No. 1.

15ad Januar 1904.

6ad jakkodak.

Jaskis jurddagak.

Go mi fast Ibmel armo bokte oažžop algget oððajage, de læ vissa min buokaiguim nuft, atte min vaibmoi bagjanek jurddagak ovtages ja jaskis boddoin. Dak læk dak, maid mon goččom jaskis jurddagen. Mon jakam, atte erinoamašet viggatuvvu olmuš jurdašet dai vassam beivi ala, ja go mon dai ala Jašam, de mu muittoi bottek dak ajsstøl ek: »Ja su dievasvuodast lœp mi buokak ožžom, ja vela armo armo bagjel. Ibmel arbmo læ min bajasdoallam dam jage, mi vassam læ. Mi lœp varjaluuvum sikke rubmaš ja sielo bæiest, vaiko mi galle ferttep dovddastet, atte mi fuones balvvalægjek lœp lœmaš Ibmel, mi æp læk rakistam su nuft go uilifcimek galggam, mi æp læk lœmaš bisovažak rokkadusa siste, min æppeosko læ lœmaš stuores, ja ollo æmbo vailevuodak læk min lutte lœmaš; mutto almaken læ Herra min bajasdoallam su famolaš giedaines dam jage mi vassam læ. Dal lœp mi alggam oððajage, allop mi, rakiskokk, boaresjage suddoid mieldam mek valde oððajage sisal Rokkadallop mi Ibmelest famo aelle osko bokte daina biettalet. Son læ ješ cælkam: »Nuftgo du bæivek læk, nuft galgga maidai du fabmo læt.« Go mi dovddep, atte mi neccan lœp oskom, uccan rakistam, uccan Kristusa rika vidde-dam j. n. v., de galggap mi dam jagest stuoreb armo vuostaivalddet, nuft atte mi avkalaš latton šaddašæimek Kristus rubmaš alde ja šaddoguodde oaksen dam stuora vinemuora alde, man madda ja ruottas læ Kristsus ješ.

Buore oððajage savap mi buok Nuorttanaste lœkki.

Bevise dam!

Muttom koanstainalejægje, gutte læi jottemen Sôhweiza varen, orostatujuvvui muttom bæive politiain, guðek gaibbedegje sust pasa. »Must i læk dal passa bagjelest,« vastedi olmai, »mutto mu namma læ Dore.«

»Bevise dam!« celkke politiak dasigo vjolægje dam baske. Lot mai-su lavkastes ja govalasti mu om bon-did, guðek legje barggamen dast lak-kasin, ja dam dagai daggar cæppenuoðain ja nuft jottelet, atte politiak dallanaga celkke: »Burist læ dakkujuvvum, dat lœ Dore.«

Mailbme i ollo avver ane njalme duoðaštusast. Mi cælkep, atte mi lœp kristalažak. Mailbme cælkka: »Bevise dam!« Jos mi duottavuoðast lœp kristalažak, de ferttep mi dakkat Kristusa dagoid ja ællet Kristusa æl-lema ja almostattet Kristusa vuoinja. Mi ferttep vagjolet lonistægjamek juolggeluodai miele, nuft atte su æl-lema rakisuotta, bassevuotta, ja cæb-besvuotta govatuvvu min ællemest. Dat læ dat okta aino bevisa, man vuollai mailme fertte sogjat — daihe maid son buorren fertte valddet.

„Bymissionären“.

Okta almug-suddo.

Ollo dakkujuvvu min aige sikke sardnoma ja cællaga bokte vuostai-barggat alkohol-gonagasa (garremjuk-kamuša), ja Ibmel gitto, mangasa cælmek læk rappasam oaidnet dam duššadægje vašalaža. Almaken fertte

vaiddaluvvut, atte læk kristalažak, guðek dam vašalaža bæloštek æige datto su cednamest olgusluottet, dak, guðek namasek æi cælle dam joavko særval, mi su vuostai soatta. »Juokke okta, gutte vinejukkamest i biettal,« cælkka okta sardnedægje, »i berre gullat Ibmel særvegoddai; dastgo vinejukkam lœ dakkam nuft ollo sidai likkotæbinen ja nuft ollo sieloid dolvvom Ibmelest erit.«

Mutto guldall Alkohol-gonagasa

mist muttom æra offic

Ednagak suorggaa

Gi læ dat? Dam namma læ

Duppat

buok dam moaddelagås hami vuodel! Lægo dat riekta mist, guðek lœp sivneduvvum Ibmel gova miele ja raka-duvvum orromsagjen Ibmel vuigni, atte mi galggap ustebvuða adnet duogar arvotes dingain go duppat læ? Lækgo don rekenastam dam joavdelas galvo vahaglaš duoje ja dam tapa, maid dat du ala bukta? Jos ik, de dutka darkkelet, maid guoratallam ja dietto dam birra cælkka, ja farga šaddak don merkkit, atte dat i læk dudnji avkken.

Ibmel sanest matak don maidai ječad vissasmattet, atte don ik berre navdašet maidege, mi du rubmaš goareda ja sielo bilida.

Duppat dugjo goaradusa olbmu rubmaši. Burist oappam ja guoratallam doaktarak lœk aiga juo dam cæjetan, erinoamašet læ bipojukkam goaredegje sikke nuoraidi ja boarra-sidi. Ja ærep dam læ dat duolvas-vuotta ja hagja, mi cœuvvo duppat ja dam ano miele, hirbmos vaibmoi cœucce. Duppat-adne njalme læ buttesmættom, su vuoinjanaš lajas ja su viste šolggujuvvum, muttom vel

seini vuostaige. Davja oaidnep mi ðoaggalmasvisti ja girkkogulbi stan-
tomen duppatoulgast.

Mi berrep maidai muittet, atte
dat fastes vierro læ algo ragjest bag-
jeli baggijuvvum dam olmuðlaš luon-
do vuostai, ja muite dasto, atte dai
suddoi særvest, mak basse ðallagest
namatuvvujek dubmijægje suddon, læ
maidai **suddo luondo vuostai.**

Duppatoadnu mieldes buktia
maidai oskaldeßmættomvuoda dalo-
doalam siste dai addaldagai bagjel,
maid Ibmel loe bigjam min giedjaidi,
addaldagak, mak galggek adnujuvvut
rubmaša darbašvuottan œige avketes
dingaidi. Mon dovdam bærrašid, gæi-
na æi læk dammaðe navcak, atte ja-
foid nagadet oastet dalvvai, akka ja
manak ferttijek nälggot manga have
ja maidai goallot, go uccan læ bivtas;
mutto ised adna duppatt vitta- ja gutta-
loge kruvna oudast jagest.

Muttom bælost boele vuonast asai
okta vaiyaš olmai mangain manain.
Oainost læi, atte stuora vailevuotta
læi sikke biebmist ja biktaset. Dalo-

1. ačce daidi olle

Ja
duppatest, ja dam sivast læi son il-
lamielast. Okta kruvna læi buok su-
rutta, ja daina aji duppatherro su-
guokta mila gavppesagjai ouddal go
son vulgi, celki su 3-jakkasaš ucce
nieidaš: »Oaste ucce Annnači baide,
don dieðak, son i oažo molsot go i
læk baiddet!« »Mon gulam don dam
cækak,« læi ačce vastadus.

Dat kruvna, mi sust læi adnu-
juvvui duppatti, ja mana rokkadus i
gullujuvvum.

Gukken ja lakka.

Ruošsa ja Japan.

Soatte lakka.

Ruošsa ja Japana gaskast læ
gukka læmaš unukas miella. Ruošsa
orro heivvehaddamen Korea bigjat
vuollases; dam manemus aigai læ
Ruošsa vierro læmaš valddet aenagap-
paalgaid alma soaðetaga. Japan diet-
telassi dasa i niedet, dat nasson i
suovaši Ruošsa lagabuid boattet go
dal juo læ. Damditi læ Japan man-

nam gæse ja čavča stuorrat rakknam
vuostaivalldet Ruošsa. Manemus tele-
gramak Port Arthurrest muitalek, atte
ruošsa heivehadda valddet daggar ha-
manid, gavpugid, jokkagadid j. n. v.,
mak læk erinoamaš mävsolažak ja
varjalek Korea Rušši soaðe vuolde
Japanin daihe gænikkenassi æra fa-
moin, gutte gæččalæža Korea valddet.

Japana gaibbadus galgga læt,
atte Ruošsa galgga Koreast erit gaid-
dat ja diktet dam oednana sœmna
gaskavutti čuožžot Japani go Mansju-
rijet Rušši — jos Ruošsa i mana erit
Mansuriast.

Maid Ruošsa Japana gaibbadus-
si læ vastedam, dat i læk buorre diet-
tet,

Min gonagas Oscar

dævdda dam 21ad böive dam manost
75 jage, su riegadambæivve ruottalaš
hofast galgga dollujuvvut stuoreb cí-
qain ja hærvasvuodain go ouddal.

Sisasaddejuvvum hrævak.

John Amersen, Østertanen
čalla: Sladdaris olbmui njuovča lœ dego
mirkoles gærmæš, mi bosta buok jottid, gu-
dek jottek nuft lakka, atte sattek bostet.

Sladdaris olbmuk læk maidai daggara-
rak, atte si čoggek buok mailme giellasid
duokkasæsek, ja dasto go gavdnek vuogas
skipparid, guðek maidai væhaš suittek sin
sladdari bokte, dalle alggek olgusçollot buok
heivvimættom sagai, mak mattek vahagattet
sin lagamuža. Daggo bokte saddek riddok
ja soapamettomyoðak. Væhaš aigge dasto
golla, ja de eisevaldde boatta sin sladdarid
čoakkai čoagget. Tienas-angeresvnuðasek di-
ti dollek si 2 ja 3 »forhøra.« Muttomak
aina sladdarin čoggujek vittanin vnuiggad-
vuoda oudlast dego böelleduołdam potetosak;
mutto dalle ei diede sat ærigo dam: okta
gulai nubbest ja nubbe goalmadest j. n. v.;
ige læt imaš jos kruvnakassa algasige gu-
ranet. Varot damditi jeðad, ustebain, gutte-
jkenesse lœžak, atte don ik sægot jeðad
daggar fastevuðaidi, man birra dassa læ
čallujuvvum, vai don buttes oamedovdo dam
harrai varjalak.

Burtsivdneduvvum oððajage savam
mon buok »Nuorttanaste« lokkidi sikke guk-
ken ja lakka.

Hr. A. Smuk, Stonga, Maddavarjagest
čalla:*) Dabe læ læmaš manga jage fuones
bivddo ja nuft maidai dam jagege, ja daina
lagin læ fuodne albmugi go æi væje olgus-
dagoid makset, mak saddek juokke jage
pantejuvvut ja auktiona bokte vuvddujuvvut.
Dam gæsse læi buorre nuottebivddo man
bokte ænaš albmugest læ fidnem dalvejafo;
mutto ædnagak læk baccam aibas nufta.

Suoiduešaddo læi aibas uccan ja dæst
vela dat hirbmæd goddesapan bodi juo juni
manost ja borai buok suinid sikke mæcest
ja siddagiddin, nuft atte september algost
læk juo ferttem algget biebmæt šivitid nuftgo
dalved. go gidid buok borre, de algge guimi-
dæsek boradet, ja ollok læk jamadam nælge
diti. Dak borrek vela daid suinige, maid
olbmuk læk fidnem šivit biemon dalvai. I
oktage læt buktam ragjat nuft, atte dak va-
salažak æi bæsa dokko hirbmæset billidet
daid garves suinid. Daina lagin šadda dabe
suoidnehoette.

*) Dak bræva læ niga juo boattam,
mutto læ vajalduvvam, damditi boatta dat
æska dal blaððai.

Hr. Anders Mathisen, Storbugt čalla,
atte mannam gæse Rakeravjost læ læmaš
hui vanes bivddo, nuft atte dobbegæ læk
ožžom dalvejafo. Jos i lifci Ibmel saddim
salled-saide čakčat, de i lifci buorre garttam.
Ruošsa njuorjo maidai dam jagege bodi ja
dagai miera rainasen guolest. 2 falla botte
muttom bæive ja balde njuorjoid nuft, atte
muttomak daina maesta gaddai mane.

Hr. Joh. Murberg, Stuora-Linavuonast
Altast čalla ja muittala, atte stuora likkotess-
vuotta læ dobbe daptuvvam dam 12ad de-
cember, daggo bokte atte 3 olbma Ucca-Lin-
avuonast hævvanegje fierbmægæssenn-mok-
kes, vaiko i læm gal gukket matke go Bi-
tanjarga favlai. Dak olbmak legje: Anders
Eriksen bærdne, Nils Guttormsen ja okta vel
gæn nama cep diede. Datge likkotessvuotta
muittota migjidi, man dat læ darbašlaš ale-
lassi gaergos læt dabe eritvuolget.

Mormonalažak Skandinaviast.*)
Dædemielde go amerikanalaš blaðek
muittalek, læk dam gæse saddijuvvum
28 mormonsardnedægje Utahst Skan-
dinaviai, gost si dam ragjai galggek
læt jorggalam 800 olbmu Jesef Sinita
oppoi.

*) Skandinavian goččujuvvujek dak golbma
ædnama Norga, Ruðdaednam ja Suobma

Hernhutalažak
daihe nuftgo si maidai goččujuvvujek,
dak bømalaš-mæralaš vieljačak, læk,
vaiko si læk uccan lokkoi, saddim 402
miššonæra bakenædnami.

Jos æra girkkoservek sin logo-
sek mieldes sœmna maðe saddešegje,
de lifci dal 400,000 miššonærak bar-
gost bakeni gaskast, dam sagjai go
dal læk dušše 14,000.

Evangelium
bæssa maidai Spanien sisa. Spanien
læ gukka læmaš okta sevdnjis katho-
likalaš ænam. Mannain jakkečuoðe
algost čuoðoi dat nuft goččujuvvum
Inkvisisjona duomostuollo su alemus
famostes. Dal sardnok olbmuk dam

nuftgo don arvedak siðaime moai ovta viste goabbage, ja dam aigoime moai rakadet nubbe bæive, damditi rokkadalaime moai Ibmela goikket bældo fast.

Mutto moai æm diettam, atte don legjek millost, ja atte Ibmel fertti vuolas njæiddet sikke millo ja murra, vai son ēace erit oažžo. Jos moai dam lifcime diettam, de moai lifcime goččom du ače ja millo-olbma ēace luottet olgus.«

»Lægo duotta, atte don ja Johannes dam lakai dagaide, Linna?«

»Læ galle, don oažok jærrat Johannesest, de don oažok gullat. Jurdašakgo don, atte mon gielestam. Ibmel i suova min gielestet.«

Jakakgo don, atte dat læi Ibmel, gutte vuolasnjeidi millo, Lina?«

»Ibmel vissasige læi, Erik.

Ačče celki, atte millo gaččai, damditi go dat stuora gæðgesæine raiggani, ja alma Ibmel fertti raige rakadet sainai, vai čacce olgus boesai golggat, go du ačče ja millo-olmai æva dattom olgus dam luottet. Ibmel dat læi almu ol.

»Vai nuft, Linna,« vastedi Erik, gutte vissa ællem akkases i læm gullam daggar imašlaš saga. Son lifcim galle aiggom æmbo sardnot Linnain dai dingai birra; mutto su ædne bodi sæmmast sisa, ja soai ferttiga hœittet sardnomest; dastgo Linna i haledam atte oktage sodno sagastalla ma galgai gultalet.

Torkel ja mannak celkke farvela ja vulgge sidi.

Lasetuvvu.

Dak nummar

læ dat manjemus daidi doalledi, guðek æi læk maksam blaðe mannam jage oudast. Dam nummar miede čuovo maidai rekek sigjidi. Buok blaðek mak olgusbottet min ædnamest, ferttijk mak sujuvvut oudeb munest; mutto »Nuorttanaste« læ boattam jage mietta muttomidi vælgas oažžo dagjat, ja oažžo dalle arvedet, atte i læk ila arad rekek saddet.

Læigo dat niekko?

Muttom boares ohnai čokkadi balga guorast ja dærpadi geðgid. Su čalmek legje bastelak, ja dai asehas

baksamid čarvoi son okti, dak læiga dego guokta basteles nibeavjo. Su muodok æi læm čuovggadak. Olmus mati lokkat baččavuoda ja vuostehago daina, ja bačča ja vuostehagolaš læi maidai su valbmo, go son gæðadi dai ala, guðek su mædda vazzašegje.

»Vaičšvotta — — ja oktuuotta« humadi son, »dat šaddai mu oasse; vuoi dadde, gutte mataši alebuidi bæssat ja æraid vuollasis oažžot.« Son vœččera bajedi hui alladet ja stuora famoin časki gæðgai, dak asehaš baksamak čarvvijuvvujeiga vel lavgabuidi, ja gæðgebittak raygadegje gukkas bælost bællai. — — —

De bodi okta vavdno stuora jöðin. Dat baiti dego gollé dai jorre juvlai alde, ja okta liegos čabba nissen stivrri daid gievras hæstaid, maid stuora šeppenuodain orostatti gæðgečuolle ouddi.

Son gæčasti bajas, ja nisson jorggeti su vuostai.

»Gi læk don,« jærrali son?

»Mon læm dat, gæn don rakistak, ja gæn manjai don haledak,« vastedi son mojotallamin.

»De læk don vissa likko.«

»Aiggokgo don læt mu miede ja mudnji læt oskaldes?« jærai nisson

»Aigom galle.« Læi dat ilelaš vavdno

»Værgge moai muttomidi baikkar gukken dabé erit!«

Bæivaš luoittadi appai, ja balvak viddanegje buok balgai bagjel, ja vavdno javkai visti ja daloí bagjel dan čiegjalas sævdnjadasast.

»Mi læ dat čuorvvasid, maid mon gullam dobbe gukken vuollen?« jærrali olmai. »Dat orro læme daggarsurgis jiedna.«

»Dak læk dak vaičšak, mak čužžuk dai riggai balgai alde ja bivdek vœke. Galggego moai orostet?«

»Manga jage læm mon čokkam balga guorast vaičš ja varnotæbni, mutto i læk oktage addam mudnji maidege. Vuaje fal vidasæbbo.«

Ja vavdno manai bagjel varid ja legid.

»Mi læ dat, maid mon gulam dobbe vuollen?« jærai son fasten, »dat gullu nuft arkken.«

»Dak læk dak buoccek, guðek vœke ravkkek. Galgamgo mon orostet?«

»Mon im læk goassege læmaš buocce. I dat daide læt nuft varalaš, vuaje fal vidasæbbo.«

Ja vavdno manai bagjel ædnamid ja gaypugid.

»Mi læ dat ſuokkemid ja luuibamid, maid mon gullam?«

»Dat læ vaida sist, guðek moraštek ja baha gillajek, ja guðek jedðetusa manjai ūkket. Galgamgo mon orostet?«

»I læk oktage, gutte læ jedðim mu, go mon læm baha gillam. Ja mon im sate ovtagje jedðet. Vuaje fal don.«

Ja vavdno vuji vidasæbut.

»Mutto mi læ dat mašotesvuodai ja ſamaid, maid mon dal gulam?«

»Dak læk dak jameſtuvvek, guðek luibmek, ja guðek ſidašegje rakisvueda doyddat jabmen siste. Galgamgo mon orostet?«

»Jabmusek dak, guðek jabmen læk; mutto mon ſiðam ællet.« Vuaje erit.

Ja vavdno ſuvai ija sævdnjada ſāda.

»Mon im læk riekta ilost vela, ja mu mielas læ sikke čoaskes ja sævdnjad,« ſavkastalai son. Don galgak vuogjet jottelæbbo, vai moai jovdde hoapost mcerradusbaikkai.«

»I læk ſat gukke, ja bakas gal le ſadda farga.«

Olbma ſivvo ſoigi, duon niſſon ſanek orro læme nuft imašlažak, mæsta dego bigjadus.

»Mutto mak læk duok golbma ſuoivanasa? — dat læ sagga ruosa ſulli! Okta læ dego alebūš go nubbe. Mutto ſon, gutte hænga ovtast ja guttenirva nu fastet ja čajeta nu bahan, mon orom dego lifcim ſu oaidnam ouddal, gi ſon dat læ? — — Ja dat læmge mon jes. — Dal dieðam mon, gosa dat gæidno doalyvo. — Mon lappum! Mon lappum! Oea! Oea! Hærra Jesus, — mul Jurdaš mu ala! Aðde ar mo! — — —

Son gočca bivastagain. Suorganæbme lai malijuvvum ſu muodoi ala, ja ſon ječas birra gæčai vilda gæčastagaigum.

Læigo dat niekko? Læigo ſon oaðdam? Igo ſon vela læk gadotusast? Vela go læ aigge?

Dam lakkai gačadi ſon jeſječas.

Son čokka ja jurdaši, ja de manai ſon čibbides ala gæðgegoba vuos tai ja rokkadatal, dam ſon i læm dakkam gukkes aiggai.

Læigo arbmo gavdat? Matigo dat boares galčom, garra, æppegululaš vaibmo, mi læ baððom ſuddo ſiste, nubbastuvvut?

Son rokkadatal.

»Mutto ſi, guðek rokkadallek, oažžok. Nuft læ Jesus cœlkkam, ja ſon ſanes doalla.

Maidai dat boares gæðgedærpe, gutte læi báhas čaliniguim gæččam buok ja buokai ala, algí oskot odda ſellema ala. Son, gutte ſielos læi dævdam baččavuodain, gaðašvuodain ja vašin olbmuidi, njuorrani vaimost, ja ſon dovdai ovta imašlaš liegga rakisvueda vaimos dævddemen.

Son algí occat Ibmela.

Rokkadala, ja don oažžok! Oea, ja don gavdnak! Goalkot, ja dudnji ravastuvvu! Ibmel i ſiða ovtagje ſuddolažži jabmema, mutto atte don jorgalak ječad ja ælak.

Lokke, gosa doalyvo vavdno du?

»Nuorttanaste« čalle prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteralaen.